

Nya läroverkets plan för att främja likabehandling & förebygga kränkande behandling och diskriminering

---

- bygger på helheten i verksamheten och livet på skolan.

Planen ska syfta till att främja barns och elevers lika rättigheter oavsett;

- kön
- religion
- sexuell läggning
- etnisk tillhörighet
- trosuppfattning
- funktionshinder

och att förebygga, upptäcka, förhindra diskriminering och åtgärda trakasserier och annan kränkande behandling.

Nya läroverkets vision

På Nya läroverket ska alla trivas och känna sig trygga. Vi främjar likabehandling och har nolltolerans mot diskriminering och kränkande behandling. Detta gäller mellan elever såväl som mellan personal och elev. För oss är det viktigt att bekräfta och uppmuntra att vi alla är olika, gör olika och vi lär av varandra. Vi utgår från den enskilda individens upplevelse.

Likabehandlingsplanen ska vara förankrad bland elever, personal och föräldrar samt årligen revideras i samarbete med elever, personal och föräldrar.

Nya läroverkets likabehandlingsplan revideras inför varje nytt läsår. Under vårterminens slutfas påbörjar arbetslagen en utvärdering utifrån de mål och åtgärder som tidigare beslutats om. Elevers, föräldrars och skolans synpunkter skall därefter vägas samman och nya åtgärder vidtagas inför det nya läsåret. Alla nya åtgärder skall förankras hos elever föräldrar och berörd personal innan likabehandlingsplanen fastställs. Rektor ansvarar för att så sker. Utöver de mål och riktlinjer som finns i Nya läroverkets likabehandlingsplan skall skolornas sju arbetslag särskilt fokusera på nedanstående punkter under läsåret 2015/2016

Bergviken:

Förskoleklass

Kontinuerligt medvetet arbete med grupp och individstärkande aktiviteter:
Samarbets- och gruppstärkande lekar, dockteater, drama, sagor och berättelser
t.ex. "själens fågel" (känslor), "Snick och Snack" (värdegrundsarbete), kompismassage och mindfulnessövningar (värdegrundsarbete).

Enskilda, gruppsamtal och sociala berättelser (ritprata):

Både i förebyggande syfte och när situationer uppstår.

Stärka det positiva hos varje enskilt barn:

Bejaka det positiva beteendet, ge varje barn tillit till sin egen förmåga och ge positiva förväntningar ex. "hjältestolen" (stärker det positiva beteendet både för gruppen och individen).

Konfliktbearbetning:

Vi tar tag i problemet på en gång "med båda vinner metoden", alla inblandade ska gå ut från konflikten som vinnare. Lära barnen att skapa positiva lösningar i en konflikt.

Vi agerar, reagerar samt sätter tydliga gränser i samverkan med föräldrar.

Vi fortsätter vårt arbete med färggrupper för att få en ökad möjlighet till kamratskap och välfungerande grupper. Vi bildar arbetsgrupper under vårterminen, blivande klasser inför år 1.

År 1-3

Reviderad likabehandlingsplan för läsåret 2015/2016:

- Vi ska medvetet träna barnen på att visa respekt mot andra barn, vuxna och mot skolans/klassernas gemensamma regler.
- Vid läsårsstart arbetar alla klasser med Likabehandlingsplanen, både teoretiskt och praktiskt.
- Vi arbetar med "Hjärttestund" regelbundet (samarbetsövningar, värderingsövningar och massage).
- År 1-3 har "Vänskapsvecka" v. 43. Vi kommer att arbeta i åldersblandade grupper för att stärka sammanhållningen bland barnen i vårt arbetslag.
- Vi kommer att ha en återkommande punkt på våra Ljusgårdsmöten som handlar om klimatet i vårt arbetslag.

Fritidshemmet

Bli sedda och se möjligheten i att tillhöra en grupp och utvecklas tillsammans.

Vi ser att barnen under terminens gång mer och mer känner tillhörighet. Roligt att se att det fungerar bättre och bättre mellan de olika klasserna/grupperna. Vi arbetar mycket med att stärka gemenskapen mellan klassgränserna, ett arbete som pågår kontinuerligt. Genom våra fritidsklubbar där vi jobbar över klassgränserna ser vi att detta är möjligt.

Känna sig glad, trivas och ha roligt på fritids!

Vi vill att barnen ska vara delaktiga och med glädje utvecklas tillsammans med oss pedagoger och de andra barnen på fritids. Frihet under ansvar. "Respektera andra människors egenvärde, tar avstånd från att andra människor utsätts för förtryck och kränkande behandling, samt medverkar till att hjälpa andra människor." (Lgr 11: s. 12) För att barnen ska känna sig trygga arbetar vi utifrån vår likabehandlingsplan.

Lära sig ta ansvar för miljön och gemensamma saker.

För att barnen ska känna att de har delaktighet i materialet på fritids vill vi att det är lättillgängligt för dem. Detta kräver att vi pedagoger är uppmärksamma och ständigt tränar barnen på att vara rädda om våra gemensamma saker både ute och inne. Detta genom att till exempel plocka undan efter sig samt ordna regelbundna städdagar. "Målet är också att se andra människors situation och vilja att handla också med deras bästa för ögonen. Visa respekt och omsorg om såväl närmiljön som miljön i ett vidare perspektiv." (Lgr 11, s.12)

Arbetslag 2, år 4–6

- Stående punkt på klassråd kring arbetsro och kamratskap
- Lärare bestämmer platser och grupper i klassrum och matsal
- Vuxna ute på raster
- Tät föräldrakontakt
- Nya städ/ansvarsomr för varje klass som bidrar till ökade trivsel i, större ansvar för våra gemensamma utrymmen, arbetsmiljö
- Varje vecka har arb.laget genomgång, uppföljning av elevärenden, fritidspersonal medverkar för att få en bredare bild av barnets hela skoldag

Arbetslag 3, år 7–9

3 viktiga områden kring likabehandling i vårt arbetslag:

- 1: Stärka eleverna att behandla andra människor och skolmiljön på ett korrekt och trevligt sätt. Detta vill vi göra genom att föra en tät dialog om normer och värden. Samt att genom goda exempel visa på hur man bör agera.
- 2: Samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för arbetet och för samarbete.
- 3: Vi pedagoger tar aktivt och öppet ställning för alla människors lika värde och de demokratiska värderingar som vår läroplan står för.

Arbetslag 4, år 7–9

3 viktiga områden kring likabehandling i vårt arbetslag:

- 1: Stärka eleverna att behandla andra människor på ett kärleksfullt och inkluderande sätt. Detta vill vi göra genom att föra en kontinuerlig dialog om normer och värden. Samt att genom goda exempel visa på hur man bör agera.
- 2: Samarbeta med hemmen i elevernas fostran och klargöra skolans normer och regler som en grund för samvaro och trivsel.
- 3: Vi pedagoger tar aktivt och öppet ställning för alla människors lika värde och de demokratiska värderingar som vår läroplan står för och för diskussioner kring detta med eleverna.

Bergnäset:

år f-6

- * Vi tar kontinuerligt upp frågor kring arbetsro, matro och kamratskap i klasserna.
- * Vi lyfter och arbetar med skolans likabehandlingsplan i klasserna.
- * Vi schemalägger arbete över stadiegränserna för att ge barnen ökad trygghet.
- * Vi tar tag i konflikter direkt och tränar medvetet barnen på konfliktlösning.
- * Vi tar ansvar för vår fina skolmiljö.

Bergnäset år 7-9

Tre områden som vi pedagoger fokuserar mer på under detta läsår, är:

1. Lärmiljö och studiero:

Vi vill utveckla ansvar och respekt om lärmiljö och studiero genom att tillsammans arbeta med skollokalerna vad gäller vård och utsmyckning. Detta ger i sin tur ett positivt arbetsklimat under lektionerna. Tydliga delmål och lektionsmål, syfte samt innehåll som alla elever kan nå, är viktigt för att nå en god arbetsro.

2. Lust och glädje:

Vi vill att eleverna ska känna både glädje och lust när de är på skolan. Vi vill bidra genom att utveckla och variera arbetssätt och metoder. Vi vill även utveckla användandet av Internet och olika länkar för lärande, för att möta elevernas egna intresseområden. Alla elever har rätt att känna sig inkluderad och bemött på den nivå och de behov de har. Detta tror vi är grunden till att glädje och lust skapas.

3. Föräldra- och elevinflytande:

Vi vill hitta tid att utveckla kunskap om Infomentor för att använda det som ett pedagogiskt verktyg i den dagliga verksamheten. Planeringar, uppgifter, omdömen och kunskapskrav ska synliggöras för föräldrar och elever. Detta kommer även att positivt influera inflytande och insikt i läroprocessen, eget ansvar för sitt lärande och god kommunikation mellan skola och hemmet.

Nya läroverkets verksamhetsidé

- » Skolans lärmiljö ska ge eleverna lust att lära sig och nå goda resultat.
- » Ingen elev ska vara utsatt för diskriminering, bli kränkt eller mobbad
- » Naturvetenskap, konstarterna och matematik ska ha en särskild plats i skolans vardag.

Verksamhetsidén ska förverkligas med hjälp av;

1. Aktiva elever.
2. Involverade föräldrar.
3. Samspelande, samstyrande personal.
4. Kompetenta och tydliga ledare.

Aktiva elever, involverade föräldrar, samspelande personal och kompetenta och tydliga ledare är viktiga faktorer för "Nya läroverkets" skola. Drivkraften som finns i människors intressen, behov och delaktighet ska vara utgångspunkter. Stor vikt läggs vid att tillhöra en grupp.

Alla som arbetar på skolan ska se möjligheterna i alla barn och deras familjer och vaka över alla elevers hälsa och trygghet. Personalen ska träna och utbilda eleverna att vara aktiva i det egna lärandet med fokus på förståelse. Alla elever ska ges möjlighet att vara framgångsrika i sitt lärande.

Oliktänkande, nytänkande och fritänkande ska tas tillvara.

Skapande och undersökande arbete ska vara viktiga inslag i skolans vardag, liksom skönheten och vänskapen.

Skolans verksamhetsidé ska bygga på de nationella styrdokumentens krav och förväntningar på effekter i elevernas lärande och personliga utveckling. Vetenskap, beprövad erfarenhet och aktuell forskning är andra faktorer som kommer att påverka skolans utveckling och arbete.

Skolan ska bestå av arbetslag med inflytande, delaktighet och kommunikation som ledord och ha helhetssyn och sammanhang i lärandet.

Kvalitetsarbetet ska vara ett naturligt inslag för att förbättra måluppfyllelse och för att utveckla god kunskap om resultat, problem, förbättringsområden och mål.

Nya läroverkets organisationsidé

Organisationen i skolan ska underlätta genomförandet av arbetet och vara en gynnsam faktor för god måluppfyllelse. Därför måste vuxna i skolan samarbeta i arbetslag och;

- » ge varandra ömsesidigt stöd,
- » samverka för att stödja elever som har individuella behov,
- » hävda skolans mål och riktlinjer, både inom skolans organisation och utåt,
- » bli goda förebilder i praktisk demokrati,
- » möta förändringar och ny kunskap på ett bra sätt,
- » följa skolforskning.

Nya läroverkets tidsidé

Tiden i skolan ska samordnas och ge möjligheter till stor flexibilitet och vara ett kvalitetsverktyg för ett bra lärande.

Nya läroverkets långsiktiga visioner

Vad krävs av oss, som arbetar på Nya läroverket, för att omsätta skolans mål och vision till handling när det gäller följande;

- 1. Bemötande och självkänsla**
- 2. Inflytande och läroprocessen**
- 3. Lust och glädje**
- 4. Arbetslag och samarbete**
- 5. Involverade föräldrar**

Nya läroverkets långsiktiga visioner

- » Vi ska arbeta och leda tillsammans i skolan
- » Vi ska arbeta för en positiv atmosfär och miljö, där alla får ett likvärdigt bemötande med kärlek, respekt, lyhördhet och inlevelse.
- » Vi ska tänka på hur vi vuxna kommunicerar med varandra, både i sätt och ton.
- » Vi ska ha tydliga ramar och rutiner, som vi gemensamt utformat, för hur vi ska ha det tillsammans. Det ska skapa trygghet och klarhet och öppenhet. Alla ska veta vad som gäller.
- » Vi ska ha ordning, reda och struktur i skolans lokaler.
- » Vi ska lyfta, berömma och uppmuntra elevernas specifika förmågor. Eleverna är resurser och kan och vill. Vi ska se styrkor före svagheter.
- » Vi vuxna ska tillsammans ha överblick över hela skolan och se varje barn och så långt det är möjligt lära känna till alla elevers namn.
- » Vi ska ha individuella samtal med eleverna.
- » Vi ska ha introduktions/familjesamtal för nya elever.
- » Elevernas arbeten ska bemötas med respekt och bl. a. synas på skolan och därmed påverka arbetsmiljön.
- » Vi ska skapa aktiviteter som främjar gemenskap, positivt klimat och likabehandling t.ex. Ljusgårdsmöten, Biblioteksmöten, friluftsdagar, redovisningar, skolstartsfest, glöggmorgon, julfest, "Äldre generationsvecka", temaveckor, avslutningsmiddag, och återträff med niorna.

Inflytande och läroprocess

- » Vi ska träna och utbilda våra elever att vara med i arbetets alla led från idé till utvärdering.
- » Som pedagoger ska vi vara pålästa och uppdaterade om den framtid eleverna möter.
- » Vi pedagoger ska utveckla individuella utvecklingsplaner tillsammans med eleverna och dessa ska göras till en synlig och en levande del i elevernas process.
- » Vi ska dokumentera och göra läroprocesser synliga.
- » Vi ska som pedagoger själva vara aktiva och utöva inflytande tillsammans med eleverna i lärandet. Vi ska skapa tydliga pedagogiska mål mellan och med elever och pedagoger.

Lust och glädje

- » Vi vuxna ska vara positiva förstärkningar i lärmiljön och arbeta för att se möjligheterna.
- » Vi ska själva använda vår nyfikenhet och arbeta för ny nyfikenhet och nya mönster och rutiner.
- » Vi ska arbeta för att skapa händelser av glädje för eleverna, bland annat genom att ge eleverna uppmärksamhet och tilltro till deras förmåga.
- » Vi ska vara tydliga ledare för att bekräfta elevernas personliga utveckling och kunskapsutveckling.

Arbetslag och samarbete

- » Vi ska arbeta för ett samspel där det finns glädje och där eleverna och vi själva lär av varandra.
- » Vi har mycket erfarenhet och kommer från olika pedagogiska miljöer och orter. Det ska vi ta vara på.
- » Vi ska ha höga krav på oss själva när det gäller samsyn mellan oss vuxna, mellan vuxna och elever och elever och elever.
- » Vi ska samarbeta över ämnesgränser, när vi ser vinster för eleverna.
- » Vi ska ha ett gemensamt ansvar för varandra och skolan.
- » Vi ska hjälpa varandra.
- » Vi ska organisera arbetslagen klokt för att på bästa sätt gynna trygghet och samarbete.

Involverade föräldrar

- » Vi ska arbeta för att skapa en skola dit föräldrar kommer för att det är intressant, välkomnande och lärorikt för dem.
- » Vi ska inspirera föräldrar att delta i elevernas utbildning och skolans utveckling.
- » Vi ska ha Inflytanderåd där föräldrar, elever, personal och ledning diskuterar skolfrågor.
- » Vi ska ha presentationer och redovisningar av elevernas arbete.
- » Via hemsidan och "Aktuell information" informeras föräldrarna om Likabehandlingsplanen.
- » Vi ska även hålla föräldrar uppdaterade om verksamheten bl.a. genom:
  - vår hemsida
  - vår facebook sida
  - vår lärplattform Infomentor
- » Vi ska skriva veckobrev under hela grundskolan.

Hur ska vi veta att:

- ..... alla får samma möjlighet och lika behandling?
- ..... vi är på rätt väg?
- ..... någon elev riskerar att bli utsatt för diskriminering och annan kränkande behandling?

Vi vet det om följande effekter och kännetecken är synliga

- eleverna vill komma till vår skola
- eleverna visar och utstrålar trygghet
- eleverna lär och utvecklar nya förmågor och kunskaper
- eleverna vill och kan uttrycka sina åsikter
- eleverna känner tilltro till oss vuxna
- eleverna är omtänksamma, hjälpsamma och kärleksfulla med varandra och oss vuxna.
- eleverna visar respekt för våra gemensamma ramar, rutiner och beslut.
- eleverna utvecklar demokratiska förhållningssätt och har respekt för olikheter och sällsyntheter.

....fortsättning på effekter och kännetecken

- eleverna är aktiva och tar ansvar i lärandet
- föräldrar kommer till skolan och tycker att det är både både roligt och intressant
- aktiva och nöjda föräldrar
- välinformerade föräldrar
- veckobrev fungerar som en del av informationen med bl. a. planering, utvärdering och veckoinformation
- föräldrar deltar i vårt arbete
- vi vuxna trivs och tycker det är roligt att vara tillsammans
- alla på skolan ser varandra, hälsar på varandra och bryr oss om varandra

Arbetsprocessen för Likabehandlingsplanen

Med personalen;

Från augusti 2006 när Nya läroverket startade har det för alla som arbetar på skolan varit känt att vi tillsammans ska processa fram en likabehandlingsplan som ska vara till nytta och vara integrerad i hela skolans filosofi och verksamhetsidé.

Kontinuerligt varje termin tar vi på olika sätt tagit upp arbetet på lagmöten och personalkonferenser. Alla lärare har uppdraget att diskutera innehållet i planen med eleverna varje läsårsstart.

Varje år ska vi ha fortbildning för personalen kring likabehandlingsplanen.

Med föräldrarna;

Nya läroverket har ett övergripande inflytanderåd med föräldrarepresentanter från olika klasser. På inflytanderådet lyfter vi likabehandlingsplanen minst en gång varje läsår. Vår likabehandlingsplan finns även i Aktuell information som varje vårdnadshavare får vid läsårsstart. Likabehandlingsplanen tas även upp på föräldramöten.

Med eleverna;

Elevrådet har varit mycket aktivt i arbetet med att utarbeta vår likabehandlingsplan. Eleverna anser att likabehandlingsplanen ska vara nära integrerat med skolans hela vardag. Med andra ord ska innehållet vara ett sätt att leva och arbeta med varandra som i allt ger eleverna lika rättigheter oavsett; kön, etnisk tillhörighet, religion, annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

Elevrådet har möte varannan vecka. Under dessa möten diskuteras alltid frågor som rör likabehandlingsplanen. Dessa frågor diskuteras även under klassråden. Vid varje läsårsstart pratar och arbetar alla klasser med likabehandlingsplanen.

Elevrådets mål för arbetet är att;

- Göra vår skola till en trygg skola där ingen elev får bli kränkt eller mobbad.
- Eleverna ska tycka att det är roligt och att de lär sig nya saker.
- Eleverna får inflytande, ansvar och får hitta på nya saker.

Elevrådets uppgift är:

- Ta reda på elevernas önskningar och behov
- Informera
- Ta upp och diskutera vad som händer på skolan
- Göra någonting åt det som behövs
- Få alla elever att trivas på skolan
- Att föra vidare elevernas kritik och beröm av skolan
- Se till så att ingen blir mobbad
- Ha kulturhändelser
- Få skolan att jobba med gemensamma teman
- Få skolgården att fungera bra

Arbetsprocessen för likabehandlingsplanen

Elevrådet har utarbetat följande 2006-10-04 och sedan diskuterat och arbetat med detta fortlöpande under varje läsår.

Vårt mål är att:

Ingen kränkning eller mobbning ska uppstå

För att nå vårt mål vill vi;

- » att vuxna och elever vågar reagera på retningar, kränkningar och mobbning.
- » att vuxna är med eleverna på raster och pauser.
- » att vi har ett elevskyddsombud som varje månad går igenom om någon på skolan blivit retad, kränkt eller mobbad.
- » att vi har en likabehandlings-/mobbninggrupp i elevrådet.
- » att vi har en likabehandlings-/mobbning-/krisgrupp bland vuxna.

Om det UPPSTÅR kränkningar, mobbning eller att man blir retad om man inte vill så, ska vi:

- » ta upp det med våra vuxna ansvariga lärare eller annan vuxen på skolan, som då blir ansvarig att arbeta vidare med problemet.

Vilka är ansvariga på Nya läroverket?

Rektor för Nya läroverket har det yttersta ansvaret.

Alla skolans fem arbetslag har ansvar för att förebygga, motverka upptäcka, åtgärda och följa upp alla former av diskriminering och kränkande behandling.

All skolans personal har ansvar för att skolans plan för verksamheten och livet på skolan följs.

Skolans kris-, lednings- och elevhälsogrupp (K L E) ska vara beredda att ta itu med upptäckta och misstänkta situationer och fall då elever blivit diskriminerade och kränkta eller då elever känner sig orättvist behandlade.

Åtgärdsrutiner

Hur ska en elev eller elev och förälder göra om en elev känner sig kränkt, diskriminerad, trakasserad eller utsatt för repressalier.

1. Kontakta omedelbart din lärare eller närmaste vuxen personal eller rektor. Ansvarig lärare kontaktar föräldrarna och vidtar akut omsorg. Rektor informeras. Arbetet dokumenteras. Omedelbart dag 1

2. Ansvarig lärare i berörda ämnen och ansvariga arbetslag samlar in information och startar omedelbart en första utredning. Arbetet dokumenteras Dag 1

3. Rektor beslutar om KLE-gruppen (Kris-lednings-elevhälsogruppen) ska sammankallas och i så fall vilka medlemmar som ska fortsätta att utreda eller/och vidta åtgärder tillsammans med berörda lärare. Inom 1 vecka

I KLE-gruppen ingår rektor, skolledare, lärare, elevhälsogruppen med skolsköterska och specialpedagog, arbetslagens lärarrepresentanter i ledningsgruppen och vid vissa tillfällen ordförande och vice ordförande i elevrådet.

4. Åtgärdsprogram upprättas alltid av ansvarig lärare. Inom 1 vecka

5. Arbetet följs upp och dokumenteras fortlöpande av ansvariga lärare.

Åtgärdsrutiner

När elever känner sig mobbade, trakasserade eller på annat sätt kränkta av personal på Nya läroverket;

1. Kontakta omedelbart rektor.

2. Rektor samlar in information.

Dag 1

3. Rektor vidtar alla nödvändiga åtgärder

Inom 1 vecka

4. Rektor ansvarar för att åtgärdsprogram upprättas.

Inom 1 vecka

Arbetet dokumenteras fortlöpande av rektor.

Definitioner

Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En kränkning kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematisk och återkommande. Kränkningar kan utföras av och drabba både barn, ungdomar och vuxna. En kränkning kan äga rum mellan elever såväl som mellan personal och elever.

Utgångspunkten är att den som uppger att han eller hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningar kan vara;

- » Fysiska ex. slag, knuffar
- » Verbala ex. bli hotad, bli kallad hora eller bög
- » Psykosociala ex. utfrysning, ryktesspridning
- » Text och bilder ex. klotter, brev, e-post, SMS

Vad betyder orden?

- Diskriminering** är ett övergripande begrepp och gäller kränkande behandling utifrån kön, etniska tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.
- Etik** avser våra reflektioner över mänskliga värderingar och dess grund och handlar om det som vi betraktar som gott och ont dvs. vilka värden vi ansluter oss till.
- Fördomar** avser antipatier som bygger på felaktiga generaliseringar.
- Främlingsfientlighet** avser motvilja mot grupper som definieras genom fysiska, kulturella/etniska eller beteendemässiga karaktäristiska.
- Homofobi** avser motvilja mot eller förakt för homo- eller bisexualitet.
- Kränkande behandling** kan vara sårande förolämpningar, sparkar, knuffar, hot, utfrysning, klotter, anonyma brev, e-post, SMS m.m.
- Mobbning** är när en eller flera personer systematiskt trakasserar en annan person fysiskt och/eller psykiskt vid upprepade tillfällen under lång tid.
- Normer** säger hur vi ska handla i enighet med etiska ställningstaganden/värderingar.
- Rasism** bygger på föreställningen om den egna folkgruppens överlägsenhet utifrån uppfattningen om att det finns biologiska skillnader mellan folkgrupper. Mot bakgrund av en sådan uppfattning ses vissa folkgrupper som mindre värda och därmed legitima att förtrycka, utnyttja eller kontrollera.
- Sexuella trakasserier** avser kränkningar grundade på kön eller anspelar på sexualitet.